

14. Радыгин А., Энтов Р. В поисках институциональных характеристик экономического роста (новые подходы на рубеже XX–XXI вв.) / А. Радыгин, Р. Энтов // Вопросы экономики. – 2008. – № 8. – С. 4-27.

15. Нуреев Р.М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики / Р.М. Нуреев. – М.: Норма, 2008 – 640 с.

1. Maly`j I.J. Insty`tucijni zminy` ta dovira v sy`stemi anty`kry`zovogo upravlinnya ekonomikoyu Ukrainy` / I.J. Maly`j // Formuvannya ry`nkovoyi ekonomiky`: zb. nauk. pracz`. – Specz. vy`p. Derzhavne anty`kry`zove upravlinnya nacional`noyu ekonomikoyu: svitovy`j dosvid ta problemy` v Ukraini. – K.: KNEU, 2010. – S. 88-92.

2. Anan`y`n O.Y`. Struktura ekonomy`ko-teorety`cheskogo znany`ya: metodology`chesky`j analy`z / O.Y`. Anan`y`n. – M.: Nauka, 2005. – 224 s.

3. Ny`ky`forov A.L. Fy`losofy`ya nauky`: y`story`ya y` teory`ya / A.L. Ny`ky`forov. – M.: Gosudarstvenny`j uny`versy`tet upravleny`ya, 2006.– 175 s.

4. Fy`losofy`ya nauky` / A.Y`. Ly`pky`na. – M.: Эксмо, 2007. – 608 s.

5. Lokk Dzh. Sochy`neny`ya v trex tomax / Dzh. Lokk. – M.: Mysl`, 1988. – Т.3. – 668 s.

6. My`ll`Dzh.S. Osnovany`ya poly`ty`cheskoj ekonomy`y` / Dzh.S. My`ll`; [per. s angl.]. – M.: Progress, 1980. – 496 s.

7. My`rovaya ekonomy`ka: uchebn. dlya vuzov / Yu.A. Shherbany`na. – M.: YuNY`TY`-DANA, 2004. – 318 s.

8. Klassy`ky` kejnsy`anstva: v 2-x t. Harrod R. K teory`y` ekonomy`cheskoj dy`namy`ky` / R. Harrod. – M.: Ekonomy`ka, 1997. – Т.1. – 416 s.

9. Sala-i-Martin X. I Just Run Two Million Regressions / X. Sala-i- Martin // American Economic Review. – 1997. – Vol. 82. – # 2. – P. 178-183.

10. Nort D. Y`nsty`tuty, y`nsty`tucy`onal`nye y`zmeneny`ya y` funkcy`ony`rovany`e ekonomy`ky` / D. Nort. – M.: Nachala, 1997.– 180 s.

11. Xodzhson Dzh.M. Zhy`znesposobnost` y`nsty`tucy`onal`noj ekonomy`ky` / Dzh.M. Xodzhson. – M.: Y`zd-vo «Yapony`ya segodnya», 1997. – S. 40-43.

12. Czury`kov A.V. Analy`z vly`yany`ya y`nsty`tucy`onal`ny`x faktorov na ekonomy`chesky`e otnosheny`ya: Dy`s. ... kand. ekon. nauk: 08.00.01. / A.V. Czury`kov. – Kostroma, 2004. – 162 s.

13. Kouz R. Fy`rma, r`nok y` pravo: sb. statej / per. s angl. B. Py`nskera; nauch. red. R. Kapelyushny`kov. – M.: Novoe y`zdateľstvo, 2007. – 224 s.

14. Радыгн А., Энтов Р. В поы`сках y`nsty`tucy`onal`ny`x характеры`sty`k экономы`cheskogo rosta (новые подходы на рубеже XX–XXI вв.) / А. Радыгн, Р. Энтов // Вопросы экономы`ky`. – 2008. – # 8. – S. 4-27.

15. Nureev R.M. Ekonomy`ka razvy`ty`ya: modely` stanovleny`ya r`nochnoj ekonomy`ky` / R.M. Nureev. – M.: Norma, 2008 – 640 s.

Рецензент Балджи М.Д., д.е.н., професор Одеського національного економічного університету

18.04.2014

УДК 327

Квятковська Олена

ЦІЛІ, ВИДИ ТА ФОРМИ ЗОВНІШНЬОЇ ДОПОМОГИ ДЛЯ РОЗВИТКУ США

У статті проаналізовано цілі зовнішньої допомоги для розвитку США, з огляду на їх пріоритетність сформовано градацію, що включає основну ціль та проміжні. Основною ціллю допомоги для розвитку США визначено збереження миру та безпеки, задля досягнення якої акумулюються проміжні цілі. Досліджено місце цих цілей в Стратегіях національної безпеки США, як основного політичного документу держави. Розглянуто види зовнішньої допомоги для розвитку з огляду на мету. Розкрито ряд урядових програм, яким підпорядковані різні види допомоги. В історичній ретроспективі розглянуті реципієнти таких видів допомоги. Виявлено основні форми зовнішньої допомоги для розвитку, що здійснюються переважно на грантовій основі у формі готівки, трансферу обладнання та товарів чи надання послуг, які є комплементарними між собою та з огляду на види допомоги, які вони постачають.

Ключові слова: зовнішня допомога для розвитку, безпека, демократія, гуманітарна допомога, військова допомога, технічна допомога, економічна допомога.

ЦЕЛИ, ВИДЫ И ФОРМЫ ВНЕШНЕЙ ПОМОЩИ РАЗВИТИЮ США

В статье проанализированы цели внешней помощи развитию США, учитывая их приоритетность сформировано градацию, включая основную цель и промежуточные. Основной целью помощи развитию США определено сохранение мира и безопасности, для достижения которой аккумулируются промежуточные цели. Исследовано место этих целей в стратегии национальной безопасности США, как основного политического документа государства. Рассмотрены виды внешней помощи развитию за целевым критерием. Раскрыто ряд правительственных программ, которым подчинены различные виды помощи. В исторической ретроспективе рассмотрены реципиенты таких видов помощи. Выявлены основные формы внешней помощи развитию, осуществляемые преимущественно на грантовой основе в форме наличных, трансфера оборудования и товаров или предоставления услуг, которые являются комплементарными между собой и учитывая виды помощи, которым они сопутствуют.

Ключевые слова: внешняя помощь развитию, безопасность, демократия, гуманитарная помощь, военная помощь, техническая помощь, экономическая помощь.

Kvyatkovska Olena

THE GOALS, TYPES AND FORMS OF U.S. DEVELOPMENT ASSISTANCE

The article analyzes the goals of U.S. development assistance ranking from the priority goal to the intermediate goals. The main goal of U.S. development assistance determined to support peace and security, which the intermediate goals are accumulated. Investigated the role these goals in the U.S. National Security Strategy as state's main policy document. Unveiled the types of foreign assistance according to the development assistance objective. Revealed a number of government programs dealing with various types of assistance and the historical evolution of those assistance types' recipients. The article discovers basic forms of development assistance, which havemostly grant basis in the form of cash, transfer of goods and equipment or services that are complementary to each other and because of the assistance types they provide.

Keywords: development assistance, security, democracy, humanitarian aid, military assistance, technical assistance, economic assistance.

Постановка проблеми. Бідні країни та країни, що розвиваються є потенційним джерелом загрози міжнародній безпеці, а отже і безпеці США, яка є членом міжнародної спільноти та багато викликів, які постають перед США еманують з інших країн. Оскільки, проблеми бідності, обмеження в інфраструктурі, низький рівень освіченості та сфери охорони здоров'я, непривабливий інвестиційний клімат у країні, високий рівень безробіття, а також етнічні, класові, релігійні розколи, слабка та корумпована влада залишаються вразливими до поширення тероризму у регіоні, наркоторгівлі та злочинності, де збільшується кількість захворювань, що призводить до громадянських конфліктів та дестабілізації ситуації на регіональному та глобальному рівнях. Проблеми даного характеру розвинені країни світу попереджують та вирішують шляхом надання зовнішньої допомоги для розвитку, процес, у якому США відіграють провідну роль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти зовнішньої допомоги для розвитку у своїх працях досліджували наступні вітчизняні науковці: Е. Дегтерьова, Л. Капіца та іноземні С. Tarnoff, P. Preston, P. Mosley, B. Cracknell, R. Peet, A.Lewis, N. Hermes, R. Lensink. У яких виокремлено низку цілей американської моделі здійснення зовнішньої допомоги для розвитку, її форми та види.

Невирішені раніше частини загальної проблеми. Цілі та їх градація, форми і види зовнішньої допомоги для розвитку США та їх комплементарність не були досліджені належним чином.

Цілі статті. Дослідити цілі зовнішньої допомоги для розвитку США та їх градацію. Проаналізувати основні види за метою здійснення допомоги. Визначити основні форми здійснення зовнішньої допомоги для розвитку США. Виявити комплементарність між формами та видами.

Основний матеріал дослідження. У більшості, донором для надання допомоги керує сукупність мотивів. Мотивація США у здійсненні допомоги для розвитку включає: особистий інтерес у підтримці стану міжнародної безпеки, торговельне та комерційне зацікавлення і моральне зобов'язання до здійснення благодійності. Протягом періоду Холодної війни переважав країно центричний підхід до ведення зовнішніх справ. 1990-ті рр. започаткували фундаментальні зміни у трактуванні допомоги для розвитку. До неї увійшли: традиційний країноцентричний підхід допомоги для розвитку, тобто надання допомоги для підтримки урядів та державотворчих

процесів у країнах, що розвиваються; напрямок, що вирішував транснаціональні виклики і проблеми; та підхід, який визначений людським фактором. Останній експлікуємо як допомогу надану вразливим групам населення - безпосередньо для покращення якості життя людей. Наприклад, проведення щеплення бідним дітям, ВІЛ інфікованим, соціальна робота із жертвами насильства та ін.

У здійсненні зовнішньої допомоги для розвитку США виділимо наступні цілі: підтримка миру та безпеки, скорочення бідності і промоція сталого розвитку, поширення демократичних процесів.

Зменшення кількості та інтенсивності міжнародних кризових процесів та збереження миру – серед основних цілей зовнішньої допомоги США. Прерогативними постають питання, які можуть бути потенційною загрозою для США. Протягом усього періоду Холодної війни, програми допомоги розглядалися як метод стримування проникнення комуністичного впливу, згодом додалися ініціативи з підтримки миру на Близькому Сході, допомога демократичним перетворенням у колишніх Радянських республіках. У 1990-х рр. видатки на підтримку програм з безпеки за кордоном скоротилися, що було пов'язано із зникненням комуністичної загрози та політикою скорочення видатків адміністрації Б. Клінтона. Реінкарнація допомоги у сфері безпеки відбулася після терористичних нападів 11 вересня 2001р. США збільшили допомогу країнам-партнерам у боротьбі з тероризмом та впроваджували програми реконструкції в Афганістані та Іраку.

Питання глобального розвитку було визначено ключовим елементом Стратегії національної безпеки адміністрацій Б. Обама та Дж. Буша. Ціль збереження миру і безпеки складається з 6 програмних напрямків: антитерористична діяльність, боротьба із поширенням зброї масового знищення, стабілізаційні операції та реформи сектору безпеки, боротьба з наркотрафіком, міжнародною злочинністю, пом'якшення конфліктних ситуацій та примирення сторін. Основним для збереження миру і безпеки вважається співпраця із союзниками та посилення зв'язків, які сприяють спільній безпеці. Розширюється співпраця із країнами, що розвиваються, особливо такими, які можуть слугувати осердям регіональної стабільності. США зміцнюють безпеку держав, яким загрожує розгортання конфлікту, для цього великі зусилля покладаються на реорганізацію діяльності експертів у сфері допомоги для розвитку. Для збереження миру і безпеки активно використовуються миротворчі операції. У федеральному бюджеті 2012 р. на ці цілі було визначено 10,6 млрд. дол., в основному для Ізраїлю, Єгипту, Іраку та Афганістану[1]. Відповідальність за вирішення міжнародної допомоги з приводу питань безпеки покладена на Агенцію з міжнародного розвитку (USAID), Державний департамент і Міністерство оборони та Адміністрацію президента. Державний департамент керує антитерористичною діяльністю, наданням допомоги для боротьби із наркотрафіком та поширенням зброї масового знищення, що охоплює сприяння пост конфліктному відновленню регіону, гуманітарну допомогу та ін. Отже, ціль безпеки є інтегральною частиною зовнішньої допомоги для розвитку США.

У Стратегії національної безпеки 2010 р. зазначається, що прискорення сталого розвитку сприятиме безпеці і процвітанню усіх країн [2]. США зацікавлені у співпраці із союзниками для допомоги бідним країнам, щоб створити продуктивну і процвітаючу економіку під керівництвом відповідальних демократичних інституцій. Таким чином коло класичних союзників підкріплюються новими партнерами, яким США надає зовнішню допомогу для розвитку. Наголошується, що існують виклики для розвитку, які не здатна вирішити одна країна самостійно, наприклад, проблема глобального потепління чи контроль над епідемією хвороб. Для цього буде продовжуватися залучення партнерів до спільної справи.

Категорія бідність есплікується як позбавлення населення країни ресурсів для розвитку, через те, що люди не можуть реалізувати свої першочергові потреби – в медичних послугах, якісному харчуванні, в нормальних соціально-економічних умовах, які відображаються в особистій безпеці, наявності житла, засобів зв'язку, в освіті, дозвіллі тощо. Сталий розвиток визначається як процес постійних еволюційних змін у різних сферах життєдіяльності певного регіону.

Важливим елементом допомоги для розвитку є відновлення прозорості систем керування, що допоможе створенню легітимних урядів та зменшить ймовірність повстань у вразливих регіонах.

З 1990-х рр. глобальні проблеми пов'язані зі здоров'ям почали отримувати більше уваги та асигнувань як від законодавчої гілки влади США, так і від виконавчої. Конгрес створив окремий

Рахунок для вирішення проблем виживання та здоров'я дітей, були збільшені асигнування для боротьби з ВІЛ/СНІД та іншими інфекційними захворюваннями. У 2003 р. президент Дж. Буш запровадив Надзвичайний план допомоги для боротьби із ВІЛ захворюваннями (President's Emergency Plan for AIDS Relief (PEPFAR) [3]. Відбувається активна робота в рамках зобов'язань Цілі розвитку тисячоліття зі скорочення рівня бідності.

Адміністрації Дж. Буша і Б. Клінтона серед ключових цілей зовнішньої допомоги виокремлювали підтримку демократії. Оскільки демократія, підтримуючи державне управління, прозорість та підзвітність влади, послуговує передумовою розвитку. Підтримка демократії також уособлює забезпечення прав людини та верховенства права. Адміністрація Б. Обама у Стратегії національної безпеки 2010 р. виокремлює ціль просування демократії та прав людини за кордоном, як посилюючий елемент розвитку. Демократичні процеси каталізують поширення мовних, релігійних та культурних цінностей донора.

Потрібно зазначити, що скорочення бідності і промоція сталого розвитку та поширення демократичних процесів, за значущістю є похідними від цілі підтримки миру та безпеки. Підтримка миру та безпеки є основним імперативом надання зовнішньої допомоги США, для чого залучають проміжні цілі.

Для досягнення даних цілей США використовують наступні види зовнішньої допомоги для розвитку: гуманітарну, військову, технічну та економічну, які здійснюються у формі готівки, трансферу товарів та обладнання або надання послуг.

Подолання надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження допомога у зонах конфліктів – основні напрямки гуманітарної допомоги. Ці програми переважно охоплювали короткострокові дії з подолання непередбачуваних ситуацій. Однак, із розширенням спектру завдань гуманітарної допомоги до боротьби з ВІЛ/СНІД в бідних країнах, боротьби з голодом, допомоги біженцям, захисту прав жінок та забезпечення прав людини загалом, змінюється і традиційне тлумачення даного виду допомоги. Здійснення політичної і соціальної реконструкції у конфліктних регіонах, чи після подолання надзвичайних ситуацій, вимагає поєднання гуманітарної допомоги та допомоги для розвитку. Таким чином, гуманітарна допомога більше не є традиційно короткотермівовою акцією забезпечення першочергових засобів для життя у постраждалих регіонах. Важливим компонентом гуманітарної цілі є інвестування в людей, яке есплікується як програмне забезпечення у сфері охорони здоров'я, освіти, соціальній допомозі вразливим верствам населення. У федеральному бюджеті 2012 р. на ці цілі було виділено 10.6 млрд. дол., 86% з яких були визначені для програм у сфері охорони здоров'я, а саме, боротьби з ВІЛ/СНІД.

США надають широкий спектр військової допомоги, яка охоплює ряд форм від загальних коштів на військові цілі до продажу високоякісного озброєння, тренування військовослужбовців іноземних країн, а також проведення спільних військових тренувань для покращення координації та прозорості військових дій. Були запроваджені відповідні програми з надання військової допомоги. Міжнародна військова та освітньо-навчальна програма (International Military Education and Training – IMET) забезпечує тренування офіцерів збройних сил країн-партнерів, сприяє поліпшенню військово-цивільних відносини та цивільний контроль над військовими [4]. Програма військового фінансування закордоном (Foreign Military Financing – FMF) забезпечує грантами з надання оборонного обладнання, послуг та навчання і є важливим інструментом США у боротьбі із міжнародним тероризмом [5]. Програма розширеного міжнародного миротворчого потенціалу (Enhanced International Peacekeeping Capabilities – EIPC) тренує та забезпечує миротворчі війська для попередження регіональних конфліктів або врегулювання антагоністичних настроїв у різних країнах [6]. Провідною урядовою структурою здійснення військової допомоги виступає Міністерство оборони.

Технічна допомога здійснюється у формі експертизи, інструкцій, обміну інформацією, передачі знань, надання консультацій з метою посилення результативності програм зовнішньої допомоги. Наприклад, Управління з надання технічної допомоги Міністерства фінансів США надає консультації та проводить навчання іноземним Міністерствам фінансів, центральним державним банкам та іншим урядовцям у сферах управління бюджетним процесом та фінансовою звітністю, менеджменту банківської системи, у питаннях економічних злочинів та видачі державного боргу, а також у веденні політики доходів. Дані технічні програми допомагають адаптувати економіки країн до змін для зміцнення фінансової системи сталого зростання.

Протягом 1990-х рр. США надавали допомогу для адаптації постсоціалістичних країн у демократичних, економічних та політичних трансформаціях. Ці програми включали технічну

допомогу, допомогу з підготовки законодавства для систематизації приватного бізнесу, фінансування виборів, допомогу політичним партіям та тренінги для медіа, проведенню правових реформ, підтримка місцевого громадянського суспільства. Перехідна допомога запланована була тривати декілька років. Деякі програми допомоги на двосторонньому рівні у Східній Європі: Чехії, Словенії та Естонії були припинені. У країнах, у яких реформи відбувалися дуже повільно, як Україна продовжували отримувати допомогу [7, с.25].

Економічна допомога надається країнам, які вважаються занадто бідними, щоб самостійно підтримати швидкий економічний прогрес та скорочення рівня бідності в середині своєї країни. Натомість, економічне зростання вимагало зовнішніх інвестицій. Через обмежені післявоєнної скрутою можливості та велику кількість бідних країн, зовнішня допомога використовувалася для підвищення рівня інвестицій. Окрім того, така допомога використовувалася для розширення інфраструктури та підтримки соціального розвитку, тобто програм у сфері охорони здоров'я, освіти – непривабливі сфери для приватних інвестицій. Для підтримки економічного росту у федеральному бюджеті 2012 р. передбачалося 4,4 млрд. дол. В рамках цієї цілі були включені аграрні програми для скорочення бідності і боротьби з голодом, торгівельні програми для фермерів та створення і запровадження програм розвитку приватного сектору, бізнес асоціацій та макрофінансових послуг. До низки цих програм також увійшли програми управління природними ресурсами, скорочення загрози від зміни клімату. Також допомога здійснюється для налагодження економічної інфраструктури: доріг, проведення електрики, іригаційних систем та ін. Проте, починаючи з 1970-х рр. такі програми надавалися рідко, через велику витратність. Така форма використовувалася у масштабних програмах допомоги, як у Єгипті протягом 1980-1990-х рр., де США створили основні системи водопостачання та санітарні системи у містах. Програми в Іраку та Афганістані підтримували будівництво шкіл, медичних лікарень, доріг та іригаційних систем [8]. Країни із стабільною економікою менш вразливі до ескалації соціально-політичних криз, а отже є основою сталого розвитку та безпеки в регіонах.

Різні види та форми допомоги можуть бути комплементарними у реалізації конкретних проектів, що покращує їх ефективність. Зокрема, в антитерористичних програмах застосовується військова і технічна допомога, у програмах пов'язаних із охороною здоров'я використовується гуманітарний, технічний та економічний види. Гуманітарна допомога переважно надається у формі обладнання і товарів, а також наданням послуг регіону чи конкретній спільноті.

Усі види зовнішньої допомоги для розвитку надаються у формі готівки, трансферу обладнання та товарів чи надання послуг, що за останні десятиріччя здійснюються переважно на грантовій, а не позиковій основі. Готівковий грант урядам спостерігається переважно як виключення, а не правило. В більшості, готівкова допомога підтримує платіжний баланс уряду-реципієнта, щоб надати йому змогу на придбання більшої кількості американської продукції, чи для реалізації власних програм розвитку та інших цілей. Готівка надавалася як винагорода країнам, які підтримували антитерористичні операції США – Туреччині та Йорданії у 2004 р., для підтримки політичних і стратегічних партнерів – Ізраїлю та Єгипту після Кемп-Девідських угод та для проведення складних політичних та економічних реформ, наприклад, у Йорданії, Тунісі і Західному березі Гази [9]. Трансфер обладнання та товарів реалізується у вигляді продовольчих товарів, зброї чи техніки. Продовольча допомога може надаватися для вирішення гуманітарних потреб у рамках програм піклування про здоров'я матерів та дітей. Постачання зброї у межах програми військової допомоги, може включати її використання для тренувань. Обладнання і товари, які постачаються завдяки допомозі для розвитку, зазвичай інтегровані з наданням послуг, яке здійснюється в рамках освітньо-навчальних програм, консультацій, інфраструктурної чи технічної допомоги.

Висновки. Таким чином, здійснення зовнішньої допомоги для розвитку відображає моральний характер і стратегічні та економічні інтереси США, опираючись на відповідні форми та види. По-перше, зовнішня допомога підтримує національну безпеку, сприяючи боротьбі із тероризмом, стабілізації держав та безпеці на регіональному та глобальному рівнях. По-друге, зовнішня допомога просуває американські моральні цінності та гуманітарні інтереси, борючись із бідністю, голодом та хворобами, покращує соціальні стандарти життя населення, сприяючи розвиткові освіти та підтримуючи демократичні інституції. По-третє, зовнішня допомога для розвитку закріплює лідерські позиції США на міжнародній арені, підтримуючи самодостатність американських партнерів, шляхом економічної, технічної чи військової допомоги. Види та форми зовнішньої допомоги для розвитку переплітаються в реалізації відповідних урядових програм та проектів. **Перспективи подальших досліджень** охоплюють вивчення та аналіз фактору взаємозалежності зовнішньої допомоги для розвитку США в системі міжнародної безпеки.

Література

1. Budget of the U.S. Government. Fiscal Year 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <https://www.aau.edu/WorkArea/DownloadAsset.aspx?id=11798> (Дата перегляду 20.03.2014)
2. U.S. National Security Strategy 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: http://www.whitehouse.gov/sites/default/files/rss_viewer/national_security_strategy.pdf (Дата перегляду 15.02.2014)
3. President's Emergency Plan for AIDS Relief (PEPFAR). [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.pepfar.gov/about/strategy/index.htm> (Дата перегляду 18.03.2014)
4. International Military Education and Training (IMET). [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.state.gov/t/pm/65533.htm> (Дата перегляду 18.03.2014)
5. Foreign Military Financing (FMF). [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.state.gov/t/pm/65531.htm> (Дата перегляду 18.03.2014)
6. Enhanced International Peacekeeping Capabilities (EIPC). [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: http://justf.org/Program?program=Enhanced_International_Peacekeeping_Capabilities (Дата перегляду 22.03.2014)
7. Lancaster C. Transforming Foreign Aid: United States Assistance in the 21st Century. / C. Lancaster. – Washington: Peterson Institute, 2000. – 114 p.
8. Harvey K. Afghanistan, The United States, and the Legacy of Afghanistan's Civil War. [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.stanford.edu/class/e297a/Afghanistan,%20the%20United%20States.htm> (Дата перегляду 10.02.2014)
9. Military assistance. [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://www.state.gov/documents/organization/17783.pdf> (Дата перегляду 09.02.2014)

Рецензент: Лупул Т.Я., д.політ.н., доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.

7.04.2014

УДК 323(410):314.7:061.1ЄС

Михавчук Ліля

ПОЛІТИКА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ЩОДО ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ В КОНТЕКСТІ ЙОГО РОЗШИРЕННЯ

Трудова міграція та її вплив на приймаючі країни посідає центральне місце у дискусіях щодо наслідків розширення Європейського Союзу. Після розширення ЄС у 2004 та 2007 роках у країнах-учасниках Спільноти були встановлені різні режими щодо трудової міграції з приєднаних країн. Велика Британія лібералізувала доступ до свого ринку праці для працівників із країн, які вступили до ЄС у 2004 році, проте обмежила доступ для трудових мігрантів з Румунії та Болгарії у 2007 році. У статті проаналізовано економічні та політичні передумови рішення уряду Великої Британії дозволити вільний рух працівників у 2004 році. Висвітлено причини, які стали приводом для введення перехідного періоду для Болгарії та Румунії у 2007 році.

Ключові слова: розширення ЄС, ЄС-15, ЄС-8, ЄС-2, Великобританія, трудова міграція, свобода пересування працівників, доступ до ринку праці.

Михавчук Лілія

ПОЛІТИКА ВЕЛИКОБРИТАНИИ В ОТНОШЕНИИ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ В КОНТЕКСТЕ ЕГО РАСШИРЕНИЯ

Трудовая миграция и ее влияние на принимающие страны занимает центральное место в дискуссиях о последствиях расширения Европейского Союза. После расширения ЕС в 2004 и 2007 годах в странах-участницах Сообщества были установлены различные режимы по трудовой миграции из присоединенных стран. Великобритания либерализовала доступ к своему рынку труда для работников из стран, вступивших в ЕС в 2004 году, однако ограничила доступ для трудовых мигрантов из Румынии и Болгарии в 2007 году. В статье проанализированы экономические и политические предпосылки решения правительства Великобритании разрешить свободное движение работников в 2004 году. Освещены причины, которые стали поводом для введения переходного периода для Болгарии и Румынии в 2007 году.

Ключевые слова: расширение ЕС, ЕС-15, ЕС-8, ЕС-8, Великобритания, трудовая миграция, свобода передвижения работников, доступ к рынку труда.